

Σύνοψη της Εισήγησης της Επιτροπής της Συγκλήτου

για το

«Κείμενο Διαβούλευσης για την Έναρξη Διαλόγου»

Η Σύγκλητος του ΕΜΠ, στη Συνεδρίασή της 13^η/2010, σχετικά με τις προτάσεις που κατέθεσε δια του «Κειμένου Διαβούλευσης για την Έναρξη Διαλόγου» το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων (ΥΠΔΒΜΘ) (65^η Σύνοδος Πρυτάνεων, Ρέθυμνο 23/10/2010), κατέληξε στις ακόλουθες διαπιστώσεις:

- Θεωρεί αδιαπραγμάτευτο το δημόσιο-αυτοδιοικούμενο Πανεπιστήμιο σύμφωνα με το άρθρο 16 του ελληνικού Συντάγματος, το οποίο εγγυάται τη δημόσια και δωρεάν Παιδεία.
- Προασπίζεται και διεκδικεί την αναγνώριση του εκπαιδευτικού επιπέδου και του τίτλου σπουδών του ενιαίου πενταετούς και αδιάσπαστου προγράμματος σπουδών των Σχολών του Πολυτεχνείου, καθώς και των επαγγελματικών δικαιωμάτων των διπλωματούχων του.
- Πιστεύει ότι καμιά μεταρρύθμιση δεν μπορεί ούτε να σχεδιαστεί, ούτε να εφαρμοστεί αν δεν στηριχτεί στις δυνάμεις του Πανεπιστημίου και τις αποφάσεις των Συλλογικών Οργάνων των φοιτητών, των εργαζομένων, των διδασκόντων.

Οι προτάσεις του ΥΠΔΒΜΘ εμπεριέχουν διατάξεις, οι οποίες καταστρατηγούν το Άρθρο 16 του Συντάγματος ως προς την αυτοδιοίκηση και τη χρηματοδότηση των Πανεπιστημίων, διαλύουν τις πανεπιστημιακές σπουδές, υπονομεύουν το κύρος των πτυχίων, και, γενικότερα, επιδεινώνουν αντί να επιλύουν τα πραγματικά προβλήματα του ελληνικού Πανεπιστημίου.

Η βασική κατεύθυνση των προτεινόμενων αλλαγών οδηγεί στην πλήρη εμπορευματοποίηση της Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης και στη μετατροπή της σε αντικείμενο προσοδοφόρου επιχειρηματικής εκμετάλλευσης. Εκτιμάται ότι απώτερος στόχος των αλλαγών αυτών είναι η απαλλαγή του κράτους από την υποχρέωση παροχής δωρεάν δημόσιας Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και η μεταφορά του κόστους σπουδών στην ελληνική οικογένεια, σε μία εποχή μάλιστα περικοπών μισθών και συντάξεων και μεγάλου αριθμού απολύσεων. Οι προτεινόμενες αλλαγές αποσκοπούν στην άμεση και χωρίς όρους εφαρμογή της συνθήκης της Bologna και στη διάσπαση των πανεπιστημιακών προγραμμάτων σπουδών και πτυχίων, απέναντι στα οποία το Πολυτεχνείο είχε εκφράσει σθεναρά και έμπρακτα την αντίδρασή του.

Ενδεικτικά η Σύγκλητος του ΕΜΠ επισημαίνει ορισμένα ζητήματα:

- Κύριο σημείο των προτεινόμενων αλλαγών στον τρόπο διοίκησης των ελληνικών ΑΕΙ είναι η ουσιαστική κατάργηση της αυτοδιοίκησης των Ιδρυμάτων και μαζί με αυτή η κατάργηση του δημοκρατικού ελέγχου της διοίκησης.

- Καταργείται η συνταγματική υποχρέωση του Κράτους να χρηματοδοτεί τη Δημόσια Εκπαίδευση. Στο Πανεπιστήμιο, ο ενιαίος προϋπολογισμός εγγυάται μόνο ελάχιστο όριο αποδοχών και εκτιμάται ότι τελικά οδηγεί στην κατάργηση της συμβολής της Πολιτείας στη φοιτητική μέριμνα και αναπότρεπτα στην επιβολή διδασκτρών και στην κατάργηση της δωρεάν παιδείας.
- Οι προτεινόμενες αλλαγές στο όνομα της κινητικότητας έχουν βαθύτατα αρνητικές επιπτώσεις στην ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης και κατά συνέπεια και στις επαγγελματικές προοπτικές των αποφοίτων των ελληνικών Πανεπιστημίων. Η υποχρέωση επιπρόσθετα ατομικού φακέλου προσόντων, υποβαθμίζει τα πτυχία και διπλώματα και τη θέση των κατόχων των Πανεπιστημιακών πτυχίων στην αγορά εργασίας. Η απόδοση ακαδημαϊκής ισοτιμίας αθροίζοντας πιστωτικές μονάδες που παίρνει ο σπουδαστής από μαθήματα Πανεπιστημίων, αλλά και ιδρυμάτων δια βίου εκπαίδευσης, δηλαδή ιδιωτικά κολέγια, ιδιωτικά και δημόσια Κ.Ε.Κ. και Ι.Ε.Κ., οδηγεί σε ρηχή, ασύνδετη και επιδερμική γνώση που θα απαξιώνεται ταχύτατα από τις τεχνολογικές εξελίξεις.
- Ο περιορισμός των εξελίξιμων βαθμίδων του ΔΕΠ σε τρεις και η πρόβλεψη για μια μη εξελίξιμη κατώτατη βαθμίδα καθώς και το γεγονός ότι το ΥΠΔΒΜΘ παραγνωρίζει πλήρως κάθε ανάγκη ανανέωσης του ΔΕΠ και αξιοποίησης του νέου ερευνητικού δυναμικού, θα έχουν ως άμεση συνέπεια την ουσιαστική υποβάθμιση των δύο κατώτερων βαθμίδων και την επί της ουσίας επαναφορά της ηγεμονίας της βαθμίδας του καθηγητή, καθώς και την απαξιωτική ανάθεση διακεκριμένου ρόλου στους καθηγητές από Πανεπιστήμια του εξωτερικού, οι οποίοι κατ' εξαίρεση θα μπορούν να υπηρετούν σε δύο θέσεις.
- Το ΥΠΔΒΜΘ συνδέει ρητά τη χρηματοδότηση των Ιδρυμάτων με «αγοραίες αξιολογήσεις», αποκλειστικά στη βάση ποσοτικών και αμφισβητούμενων ως προς τη σημασία τους κριτηρίων.

Αντίθετα, η Σύγκλητος ΕΜΠ συμμερίζεται τις παρακάτω θέσεις:

Το Πανεπιστήμιο οφείλει να στοχεύει στη συνεχή ποιοτική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού και ερευνητικού του έργου μέσω της τεκμηριωμένης επισήμανσης τόσο των θετικών χαρακτηριστικών όσο και των αδυναμιών του. Η αποτελεσματικότερη θωράκιση του Δημόσιου Πανεπιστημίου είναι η έντιμη και ανένδοτη σύγκρουση με τα προβλήματά του.

Για να μπορέσει το Πανεπιστήμιο να ανταποκριθεί στο μείζονος σημασίας ρόλο του και να διαμορφώσει εναλλακτικές προτάσεις για μεταρρυθμίσεις στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, η Πολιτεία οφείλει από την πλευρά της να δεσμευθεί σε δύο βασικά σημεία:

- Στην πλήρη αυτοδιοίκηση του Πανεπιστημίου που βάσει του Συντάγματος και της κείμενης νομοθεσίας ασκείται από τα οικεία συλλογικά όργανα, με ανώτατο όργανο τη Σύγκλητο, η οποία είναι υπεύθυνη για όλα τα ακαδημαϊκά, ερευνητικά, οικονομικά και αναπτυξιακά θέματα των ΑΕΙ καθώς επίσης και για το στρατηγικό σχεδιασμό του.

- Στην επάρκεια της οικονομικής στήριξης των ΑΕΙ – δέσμευση που συνεπάγεται ότι η Πολιτεία οφείλει να καλύπτει το οικονομικό κόστος της λειτουργίας και της ανάπτυξής τους.

Πάνω σε αυτές τις αδιαπραγμάτευτες αρχές πρέπει να στηρίζεται κάθε διάλογος για την Ανώτατη Παιδεία και την αποστολή, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ΑΕΙ. Το «Κείμενο Διαβούλευσης» του ΥΠΔΒΜΘ δεν αποτελεί βάση για συζήτηση γιατί όχι μόνο δεν πληροί τις παραπάνω ελάχιστες προϋποθέσεις, αλλά τις αναιρεί ριζικά.

Η Σύγκλητος του ΕΜΠ καλεί το Υπουργείο να αποσύρει το «Κείμενο Διαβούλευσης», καθώς προετοιμάζει μια χωρίς προηγούμενο ανατροπή θεμελιωδών χαρακτηριστικών του αυτοδιοίκητου δημόσιου Πανεπιστημίου.

Καλεί επίσης την Πανεπιστημιακή Κοινότητα και την ελληνική κοινωνία να διαφυλάξουν το δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα της Ανώτατης Εκπαίδευσης ως ένα - ίσως και τελευταίο - οχυρό των δημόσιων αγαθών σε ένα κόσμο που κυριαρχεί το κέρδος και καταρρακώνονται οι αξίες. Δεν είναι μόνο μια μάχη αξιοπρέπειας και αυτοσεβασμού. Είναι κυρίως μια μάχη για να κρατηθεί ζωντανή η ελπίδα για ένα καλύτερο Δημόσιο Πανεπιστήμιο στην υπηρεσία μιας καλύτερης κοινωνίας.